

L I G J
Nr.9549, datë 1.6.2006

**PËR RATIFIKIMIN E “MARRËVESHJES SË GRANTIT TË OBJEKTIVIT STRATEGJIK,
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE SHTETEVE TË
BASHKUARA TË AMERIKËS, PËR TË LUFTUAR KORRUPSIONIN, NË KUADËR TË
PROGRAMIT FILLESTAR TË VLERËSIMIT TË SFIDËS SË MIJËVJEÇARIT”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Marrëveshja e grantit e objektivit strategjik, ndërmjet Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe Shteteve të Bashkuara të Amerikës, për të luftuar korrupsionin, në kuadër të programit fillestar të vlerësimit të sfidës së mijëvjeçarit”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4929, datë 16.6.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

PROGRAMI FILLESTAR I LLOGARISË SË SFIDËS SË MIJËVJEÇARIT
MARRËVESHJE GRANTI E OBJEKTIVIT STRATEGJIK

Datë 3 prill 2006

Ndërmjet

Shteteve të Bashkuara të Amerikës, që veprojnë nëpërmjet Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar (“USAID”) dhe

Qeverisë së Republikës së Shqipërisë që vepron nëpërmjet Ministrisë së Financave (këtu më poshtë referuar si “Marrësi i Grantit”)

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje Granti të objektivit strategjik (“Marrëveshja”) është njohja nga palët e emëtuara më sipër (“Palët”) mbi objektivin strategjik të përshkruar më poshtë.

Neni 2

Objektivi strategjik dhe rezultatet

Seksioni 2.1 Objektivi strategjik.

Objektivi strategjik (“Objektivi Strategjik” ose “Objektivi”) është ulja e korrupsionit, forcimi i shtetit ligjor dhe përmirësimi i lirisë ekonomike në Shqipërisë.

Seksioni 2.1 mund të mos ndryshohet, përveçse me anë të amendimit formal me shkrim të kësaj Marrëveshjeje nga përfaqësuesit e autorizuar, siç përcaktohet në seksionin 7.3.

Seksioni 2.2 Rezultatet

Me qëllim arritjen e objektivit, Palët bien dakord të punojnë së bashku për të arritur rezultatet e

mëposhtme (secili referuar si “Rezultati” dhe së bashku si “Rezultatet”):

- a) ulja e korrupsionit në politikën tatimore dhe administratë;
- b) arritja e transparencës dhe ulja e korrupsionit në prokurimin publik;
- c) lufta kundër korrupsionit në hyrjen dhe regjistrimin e bizneseve dhe krijimi i një qendre kombëtare biznesi

Seksioni 2.2 mund të mos ndryshojë përveç amendamentit formal me shkrim ndaj kësaj Marrëveshjeje nga ana e përfaqësuesve të autorizuar.

Seksioni 2.3 Shtojca 1, Përshkrim i zgjeruar. Shtojca 1 që ndodhet bashkëngjitur është pjesë e kësaj Marrëveshjeje dhe përforcon objektivin dhe rezultatet e mësipërme. Brenda kufijve të përcaktimeve të mësipërme të objektivit në seksionin 2.1 dhe rezultateve në seksionin 2.2, shtojca 1 mund të ndryshohet vetëm me anë të një marrëveshjeje me shkrim të përfaqësuesve të autorizuar, pa amendimin formal të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 3

Kontributet e Palëve

Seksioni 3.1 Kontributi i USAID-it Granti

Për të ndihmuar arritjen e objektivit të parashtruar në këtë marrëveshje, USAID-i, sipas kushteve të paraqitura në këtë Marrëveshje dhe sipas Aktit të Ndihmës së Huaj të vitit 1961, siç është amenduar dhe seksionit 616 të Aktit të Sfidës së Mijëvjeçarit të vitit 2003, i jep Marrësit të Grantit një sasi që nuk tejkalon sasinë e trembëdhjetë milionë e tetëqind e pesëdhjetë mijë dollarëve amerikanë (“US”) (13 850 000 \$) (“Granti”)

Seksioni 3.2 Kontributi i Marrësit të Grantit.

Marrësi i Grantit do të sigurojë ose do të nxisë sigurimin e të gjitha fondeve, përveç atyre të siguruara nga USAID-i dhe ndonjë donator tjetër i identifikuar në shtojcën 1 dhe të gjitha burimet e tjera të kërkuara për të përfunduar të gjitha aktivitetet e nevojshme për arritjen e rezultateve në datën e përfundimit ose para saj. Mbështetja ndaj Marrësit të Grantit do të përfshijë, por nuk do të jetë e kufizuar ndaj të gjitha kostove organizative të shoqëruara me arritjen e rezultateve.

Neni 4

Data e përfundimit

a) Data e përfundimit, 15 korrik 2008 ose ndonjë datë tjetër sipas miratimit me shkrim të Palëve, është data në të cilën Palët vlerësojnë se do të përfundojnë të gjitha aktivitetet e nevojshme për arritjen e objektivit dhe rezultateve.

b) Përveç rasteve kur USAID mund të bjerë dakord ndryshe me shkrim, USAID nuk do të lëshojë ose miratojë dokumentacion që do të autorizonte disbursimin e grantit për shërbime të kryera ose mallra të dhëna pas datës së përfundimit.

c) Kërkesat për disbursim, të shoqëruara me dokumentacionin mbështetës të nevojshëm, të parashikuara në dokumentet e zbatimit, duhet të merren nga USAID jo më vonë se nëntë (9) muaj pas datës së përfundimit ose në një periudhë tjetër, sipas miratimit me shkrim nga ana e USAID-it. Pas kësaj periudhe, USAID, në çdo kohë, mund të njoftojë me shkrim Marrësin e Grantit dhe të ulë sasinë e grantit për të gjithë ose një pjesë të tij, për të cilat nuk janë marrë kërkesat për disbursim para mbarimit të asaj periudhe, të shoqëruara me dokumentacionin mbështetës të nevojshëm të parashikuar në dokumentet e zbatimit.

Neni 5

Kushtet që i paraprijnë disbursimit

Seksioni 5.1 Disbursimi i parë

Para disbursimit të parë sipas grantit ose me lëshimin nga ana e USAID-it të dokumentacionit sipas të cilit do të bëhet ky disbursim, Marrësi i Grantit, përveç rasteve kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim, do t’i japim USAID-it në formë dhe përmbajtje të pranueshme për USAID-in:

a) Një opinion ligjor të Ministrisë së Drejtësisë që kjo Marrëveshje është autorizuar në mënyrën e duhur ose e ratifikuar dhe ekzekutuar në emër të Marrësit të Grantit dhe që përbën një detyrim të vlefshëm dhe të ligjshëm të Marrësit të Grantit, në përputhje me të gjitha kushtet e saj; si dhe

b) Një deklaratë në emër të personit që është në detyrën ose që vepron si Marrësi i Grantit, specifikuar në seksionin 7.3 dhe të ndonjë përfaqësuesi shtesë të Palëve, së bashku me një model nënshkrimi të secilit person, specifikuar në këtë deklaratë.

Seksioni 5.2 Njoftimi

USAID-i do të njoftojë menjëherë Marrësin e Grantit në lidhje me kohën kur USAID-i ka konstatuar që është plotësuar një kusht pararendës.

Seksioni 5.3 Datat përfundimtare për kushtet pararendëse

Data përfundimtare për plotësimin e kushteve të specifikuara në seksionin 5.1 është gjashtëdhjetë (60) ditë nga data e kësaj Marrëveshjeje ose ndonjë datë e mëvonshme që do të vendoset sipas miratimit me shkrim të USAID-it. Nëse kushtet pararendëse në seksionin 5.1 nuk janë plotësuar deri në datën përfundimtare të mësipërme, USAID-i mund ta mbyllë Marrëveshjen me anë të një njoftimi me shkrim drejtuar Marrësit të Grantit.

Neni 6

Marrëveshje të posaçme

Marrësi i Grantit angazhohet që të punësojë staf shtesë profesional, të sigurojë zyra dhe të marrë masat e nevojshme rregullatore dhe ligjore për zbatimin e suksesshëm të të gjitha aktiviteteve sipas kësaj Marrëveshjeje.

Neni 7

Të ndryshme

Seksioni 7.1 Disbursimi financiar.

Palët bien dakord që aktivitetet e shqyrtuara sipas kësaj Marrëveshjeje do të ndërmerren në përputhje me rregullat, rregulloret, politikat dhe procedurat e Qeverisë së Shteteve të Bashkuara dhe që USAID-i do t'ia disbursojë të gjitha fondet sipas kësaj Marrëveshjeje, Partnerëve Zbatues (siç përcaktohet në shtojcën 1) në përputhje me këto rregulla, rregullore, politika dhe procedura.

Seksioni 7.2 Komunikimi

Çdo njoftim, kërkesë, dokument ose komunikim tjetër që secila Palë i dorëzon Palës tjetër sipas kësaj Marrëveshjeje do të jetë (a) me shkrim ose me anë të telegramit, telefaksit ose telegrafit dhe (b) do të konsiderohet e dhënë ose e dërguar kur i dërgohet asaj Pale në adresën e mëposhtme:

Drejtuar USAID-it:

Adresa Postare: Mission Director (Drejtuuesi i Misionit) United States Agency for International Development Embassy of the United States of Albania Rr.Elbasanit 103 Tirana,Albania	Drejtuar Marrësit të Grantit: Adresa Postare: Ministër Ridvan Bode Ministry of Finance Blvd."Dëshmorët e Kombit" Nr.4 Tirana, Albania
Telefaks: +355 4 366 394	

Të gjitha këto komunikime do të jenë në gjuhën angleze, përveç rasteve kur Palët bien dakord ndryshe me shkrim. Marrësit e tjerë mund të zëvendësohen për më sipër pas dorëzimit të një njoftimi paraprak Palës tjetër.

Seksioni 7.3 Përfaqësuesit

Për të gjitha qëllimet që kanë të bëjnë me këtë Marrëveshje, Marrësi i Grantit do të përfaqësohet nga individ i që ka pozicionin individual ose vepron si Ministri i Financave dhe USAID-i do të përfaqësohet nga individ i që ka pozicionin individual ose vepron si Drejtues i Misionit, USAID/Shqipëri (secili referohet si "Përfaqësues i Autorizuar" dhe së bashku si "Përfaqësuesit e Autorizuar"). Secili prej Përfaqësuesve të Autorizuar, me anë të një njoftimi me shkrim, mund të caktojë përfaqësues shtesë ("Përfaqësuesit Shtesë") për të gjitha qëllimet përveç nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje, nënshkrimit të amendimeve formale ndaj Marrëveshjes ose ushtrimit të detyrës sipas seksionit 2.3 për të ndryshuar shtojcën 1. Emrat e Përfaqësuesit të Autorizuar dhe Përfaqësuesve Shtesë të Marrësit të Grantit, me modelin e nënshkrimit, do t'i jepen USAID-it dhe ky i fundit mund të pranojë si të autorizuar çdo instrument të nënshkruar nga këta

përfaqësues në bërjen e kësaj Marrëveshjeje, deri në marrjen e njoftimit me shkrim të revokimit të autoritetit të tyre.

Seksioni 7.4

Shtojca e dispozitave standarde

“Një shtojcë e dispozitave standarde” (shtojca 2) i bashkëngjitet dhe bëhet pjesë e kësaj Marrëveshjeje.

Seksioni 7.5 Amendimet

Për sa kohë që nuk specifikohet ndryshe, Palët mund ta amendojnë këtë Marrëveshje vetëm me anë të një amendimi me shkrim të nënshkruar nga Përfaqësuesit e Autorizuar.

Seksioni 7.6 Qeveria e Republikës së Shqipërisë.

“Qeveria e Republikës së Shqipërisë” do të thotë dhe është e barabartë me termin kushtetues të Shqipërisë “Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë”.

Në dëshmi të kësaj, Shtetet e Bashkuara të Amerikës dhe Marrësi i Grantit, secili duke vepruar nëpërmjet përfaqësuesit të tij të autorizuar, kanë bërë që kjo Marrëveshje të nënshkruhet në emrat e tyre dhe të dërgohet në ditën dhe vitin e cituar më sipër.

Shtetet e Bashkuara të Amerikës Nga..... Emri: Harry Birnholz Pozicioni: Drejtuesi i Misionit Agjencia: USAID/Shqipëri	Qeveria e Republikës së Shqipërisë Nga:..... Emri: Ridvan Bode Pozicioni: Ministri i Financave
--	---

Dëshmuar nga:

Korporata e Sfidës së Mijëvjeçarit

Nga:

Emri: John J.Danilovich

Titulli: Drejtori Ekzekutiv

SHTOJCA 1 PËRSHKRIMI I ZGJERUAR

I.Hyrje

Shtojca 1 përshkruan aktivitetet që duhet të ndërmerren dhe rezultatet që duhen arritur me fondet e detyrueshme sipas kësaj Marrëveshjeje. Asgjë në shtojcën 1 nuk do të interpretohet si amendim i ndonjë prej përcaktimeve ose kushteve të Marrëveshjes.

II.Historik

Më 30 shtator 2004 Korporata e Sfidës së Mijëvjeçarit (“MCC”) zgjodhi Shqipërinë si kandidate për të marrë asistencën e programit fillestar për të asistuar Shqipërinë, u bë kandidate për asistencën e Marrëveshjes së Llogarisë të Sfidës së Mijëvjeçarit (“MCA”).

Mes treguesve të përzgjedhjes së MCC-së, Shqipëria zhvilloi poshtë mesatares në kontrollin e korrupsionit dhe shtetin ligjor dhe pati një paraqitje të dobët në katër prej gjashtë treguesve të Lirisë Ekonomike (Politika Fiskale, Politika Tregtare, Ditët për Hapjen e Biznesit dhe Vlerësimi Financiar i Kredisë).

Më 19 dhjetor 2005, Qeveria e Republikës së Shqipërisë (“Qeveria”) dorëzoi një propozim që parashtrroi strategjinë e tij për luftimin e korrupsionit, forcimin e shtetit ligjor, investimi në njerëz dhe përmirësimi i lirisë ekonomike. Më 8 shkurt 2006, Bordi i Drejtuesve të MCC miratoi një program fillestar të MCC për Shqipërinë, kryesisht si të përshkruar në këtë Marrëveshjeje (“Programi”). Programi përfshin tre komponentë: (1) ulja e korrupsionit në politikën dhe administratën tatimore (“Reforma e administratës tatimore”), (2) arritja e transparencës dhe ulja e korrupsionit në prokurimin publik (“Reforma e prokurimit publik”), (3) lufta kundër korrupsionit në hyrjen dhe regjistrimin e biznesit dhe krijimi i një qendre kombëtare biznesi (“Reforma e regjistrimit të biznesit”).

III. Objektivi strategjik, rezultatet që duhen arritur

Objektivi strategjik i kësaj Marrëveshjeje është ulja e korrupsionit, forcimi i shtetit ligjor dhe përmirësimi i lirisë ekonomike në Shqipëri. Për të arritur këtë objektiv, duhen arritur rezultatet e mëposhtme për komponentët përkatës të programit:

A. Reforma e administratës tatimore

1. Përmirësimi i mbledhjes së taksave dhe komunikimit me entet qeveritare me anë të përmirësimit të teknologjisë së informacionit të zyrës tatimore;
2. Kufizimi i ndërveprimit personal të punonjësve tatimorë me taksapaguesit dhe shkalla e kujdesit të tyre në vlerësimin dhe mbledhjen e taksave;
3. Zgjerimi i bazës tatimore, duke përfshirë një përqindje më të lartë të ekonomisë;
4. Zhvillimi i një ekspertize teknike dhe përmirësimi i procedurave me anë të trajnimeve dhe manualeve për mbledhësit e taksave, kontrollorët e brendshëm financiarë dhe gjyqësorin;
5. Krijimi i një mjedisi më të mirë ligjor për Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve;
6. Zhvillimi i një fushate ambicioze edukimi publik, në lidhje me të drejtat dhe përgjegjësitë e taksapaguesve.

B. Reforma e prokurimit publik

1. Reforma e procesit të prokurimit publik për të përmirësuar transparencën dhe lehtësuar inspektimin publik të procedurave të prokurimit, duke përdorur teknologjinë e informacionit;
2. Zhvillimi i mekanizmave të përgjegjësisë institucionale për të zbuluar, parandaluar dhe dënuar praktikën korruptive, të shoqëruara me prokurimin e punimeve, mallrave dhe shërbimeve;
3. Përpunshmëria e plotë e sistemit ekzistues të prokurimit publik me ligjin e prokurimit publik të vitit 1995;
4. Forcimi i kapaciteteve teknike të Agjencisë së Prokurimit Publik, për të ushtruar monitorim të kujdesshëm ndaj enteve të prokurimit për të siguruar një transparencë më të lartë nën sistemin e prokurimit publik;
5. Sigurimi i trajnimeve të vazhdueshme, profesionale dhe të qëndrueshme për punonjësit e prokurimit në të gjitha entet prokuruese për të rritur nivelin e aftësive dhe forcuar angazhimin ndaj procesit të zhvillimit të prokurimit.

C. Reforma e regjistrimit të biznesit

1. Ristrukturimi i procesit të vështirë dhe fragmentar të regjistrimit të bizneseve;
2. Ulja në mënyrë të dukshme e volumit të ekonomisë informale;
3. Ulja e lirisë së veprimit administrativ në regjistrimin e bizneseve;
4. Lufta kundër korrupsionit në regjistrimin e bizneseve dhe sistemin gjyqësor;
5. Përmirësimi i pozicionit fiskal të Shqipërisë nëpërmjet mbledhjes së taksave dhe kontributeve të sigurimeve shoqërore.

IV. Rolet dhe përgjegjësitë

A. Qeveria

Në lidhje me kryerjen e aktiviteteve sipas kësaj Marrëveshjeje, Qeveria do të bëjë të gjitha përpjekjet për të siguruar arritjen e rezultateve dhe objektivave, siç janë shqyrtuar në këtë Marrëveshje.

Në vijim, por pa kufizuar ato që u cituan më sipër, Qeveria do të: a) paguajë për rrogat vjetore dhe kostot organizative të stafit të Qeverisë, të caktuar për monitorimin e programit; b) sigurojë zyrat për stafin e partnerëve zbatues të përzgjedhur (siç përcaktohet më poshtë); c) sigurojë monitorimin e programit; dhe d) sigurojë mbështetjen e buxhetit dhe përsëritjen e mësimave të nxjerra për të mbështetur aktivitetet e programit pas datës së përfundimit dhe për t'u zgjeruar në fushat e tjera.

B. USAID-i

USAID-i do të punojë ngushtësisht me Qeverinë (specifikisht Ministria e Financave) për të asistuar Qeverinë në zbatimin e suksesshëm të programit dhe për arritjen e rezultateve dhe objektivit të kësaj Marrëveshjeje.

USAID-i do të hyjë në një ose më shumë marrëveshje me një ose më shumë partnerë zbatues palë të treta (secili referuar si "Partner Zbatues") për zbatimin e programit. Këto marrëveshje mund të përfshijnë grante, marrëveshje bashkëpunimi dhe kontrata. Partnerët Zbatues mund të jenë lokalë, Shtetet e Bashkuara, ndërkombëtarë ose shumëkombësh, qeveritarë ose joqeveritarë, organizata ose individë. USAID-i do të përzgjedhë Partnerët Zbatues në përputhje me rregulloret dhe politikat e USAID-it dhe në konsultim me përfaqësuesit e Qeverisë dhe MCC.

USAID-i do të monitorojë performancën sipas këtyre marrëveshjeve dhe do të monitorojë performancën e Partnerëve Zbatues dhe ecurinë drejt arritjes së rezultateve.

USAID-i do t'i japë Drejtorisë së Thesarit të Ministrisë së Financave informacion mbi disbursimet që lidhen me këtë Marrëveshje në një format dhe përmbajtje të rënë dakord ndërmjet të dyja Palëve.

C. Partnerët Zbatues

USAID-i do të përzgjedhë Partnerët Zbatues, duke u konsultuar me Marrësin e Grantit dhe do të

sigurojë që Partnerët Zbatues të kryejnë zbatimin e programit në përputhje me këtë Marrëveshje dhe t'i raportojë USAID-it në mënyrë të drejtpërdrejtë. Çdo marrëveshje ndërmjet USAID-it dhe një Partneri Zbatues që është një organizatë, do të jetë në përputhje me këtë Marrëveshje dhe do të përfshijë një plan monitorimi dhe vlerësimi, duke përfshirë treguesit, synimet dhe rezultatet.

D.MCC

USAID dhe Qeveria njohin dhe kuptojnë se MCC ka ngarkuar USAID-in me përgjegjësinë për administrimin dhe monitorimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, sipas parimeve të MCC të pronësisë së vendit, përgjegjëshmërisë dhe theksimit të rezultateve. USAID-i dhe Qeveria pranojnë dhe bien dakord që MCC nuk do të ketë të drejta ose detyrime sipas kësaj Marrëveshjeje.

V.Plani financiar

Plani financiar ("Plani financiar") në lidhje me programin është paraqitur më poshtë. Plani financiar mund të pësojë ndryshime me shkrim nga ana e Përfaqësuesve të Autorizuar pa amendim formal të Marrëveshjes, nëse këto ndryshime nuk bëjnë që kontributi i USAID-it të tejkalojë shumën e specifikuar në seksionin 3.1 të Marrëveshjes.

Komponentët e programit

Kontributi i komponentit të programit	Kontributi i USAID-it (në dollarë amerikanë)
A. Reforma e Administratës Tatimore	5 440 000 \$
B.Reforma e Prokurimit Publik	5 810 000 \$
C. Reforma e Regjistrimit të Biznesit	2 600 000 \$
Totali	13 850 000 \$

VI.Monitorimi dhe vlerësimi

Monitorimi dhe vlerësimi i programit do të bazohet në faktorë sasiorë dhe cilësorë dhe do të kryhet nga Ministria e Financave me asistencën teknike të siguruar sipas kësaj Marrëveshjeje nga Partnerët Zbatues dhe USAID-i.

Arritja e rezultateve dhe objektivit strategjik do të matet, bazuar në treguesit dhe synimet e mëposhtme të performancës.

A.Reforma e administratës tatimore

1.Rritja e taksave totale të mbledhura nga Zyra e Taksapaguesve Masivë nga 30.4 për qind në 50 për qind të taksave totale të mbledhura.

2. Krijimi i një sistemi automatik rimbursimi TVSH-je, që të jetë operacional brenda gjashtë muajve për kompensimet automatike të TVH-së për eksportuesit dhe brenda 12 muajve për rimbursimet automatike të TVSH-së ndaj të gjitha bizneseve të tjera.

3. Ulja nga 42 në 13 për qind, e përqindjes së firmave që deklarojnë mitmarrje në mbledhjen e taksave.

4. Ulja nga 53 në 25, e numrit mesatar të pagesave në vit të taksave të paguara për firmën.

B.Reforma e prokurimit publik

1. Ulja e kostos së prokurimeve qeveritare me 20 për qind (rregulluar nga volumi, monedha dhe inflacioni).

2. Ulja nga 6.15 për qind në dy për qind (si përqindje e vlerës së kontratës), e vlerës së kontributit që pritët të paguhet për të marrë një kontratë qeveritare.

3. Rritja nga zero në 2.5 për qind e prokurimeve të kryera në formë elektronike.

4. Ulja e përqindjes së firmave që thonë se mitmarrja për të përfutur kontrata qeveritare është nga 42 në 22 për qind.

C. Reforma e regjistrimit të biznesit

1. Ulja nga 60 në 30 për qind e volumit të ekonomisë informale si përqindje e prodhimit kombëtar bruto.

2. Rritja nga 625 në 1000 e numrit të bizneseve të reja të regjistruara çdo muaj.

3. Ulja nga 31 në 13 për qind e kostos së regjistrimit total si përqindje e të ardhurave për frymë.

4. Ulja nga 69 në 30 për qind e përqindjes së bizneseve që e konsiderojnë korrupsionin një pengesë të madhe në procesin e operacionalitetit dhe zhvillimit.

5. Ulja nga 19 në 5 për qind e përqindjes së bizneseve që kanë qenë objekt i mitmarrjes për regjistrim.

6. Ulja nga 47 në një e numrit të ditëve që nevojiten për të regjistruar një biznes.

7. Ulja nga 35 në 16 për qind e numrit të mitmarrjeve në marrjen e licencave dhe lejeve të biznesit. Për më tepër, Qeveria do të monitorojë të gjitha rezultatet për të siguruar përputhshmërinë e performancës me këtë Marrëveshje.

SHTOJCA 2 DISPOZITAT STANDARDE

Neni A: Përkufizimet dhe dokumentet e zbatimit

Seksioni A.1. Përkufizimet

Siç përdoret në këtë shtojcë, “Marrëveshja” i referohet Marrëveshjes së grantit të objektivit strategjik, duke përfshirë shtojcën 1, në të cilën është bashkëngjitur kjo shtojcë dhe pjesë e së cilës është kjo shtojcë. Termat me shkronja kapitale të përdorura dhe që nuk janë përcaktuar ndryshe në këtë shtojcë kanë të njëjtën kuptim ose referencë si në Marrëveshje.

Seksioni A.2. Dokumentet e zbatimit

Për të asistuar Marrësin e Grantit në zbatimin e Marrëveshjes, USAID-i herë pas here, do të japë informacion shtesë në lidhje me çështjet e deklaruara në këtë Marrëveshje. Palët, gjithashtu mund të lëshojnë dokumente zbatimi me pëlqimin e përbashkët, për të konfirmuar dhe treguar mirëkuptimin e tyre të ndërsjellë mbi aspekte të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje. Dokumentet e zbatimit gjithashtu mund të lëshohen për të treguar rishikime ose përjashtime, të cilat lejohen nga Marrëveshja.

Neni B: Marrëveshje të përgjithshme

Seksioni B.1 Konsulenca

Palët do të bashkëpunojnë për të siguruar arritjen e objektivit dhe rezultateve të kësaj Marrëveshjeje. Për këtë qëllim, Palët, me kërkesën e secilës, do të shkëmbejnë mendime në lidhje me ecurinë drejt objektivit dhe rezultateve, performancën e detyrimeve sipas kësaj Marrëveshjeje, performancën e ndonjë konsulenti, kontraktuesi ose furnizuesi të angazhuar sipas Marrëveshjes dhe çështje të tjera që kanë lidhje me Marrëveshjen.

Seksioni B.2. Ekzekutimi i Marrëveshjes. Marrësi i Grantit:

a) Do të realizojë marrëveshjen ose nxisë realizimin e saj me kujdesin dhe efikasitetin e duhur dhe konform praktikave të shëndosha teknike, financiare dhe menaxhuese, si dhe në përputhje me ato dokumente, plane, specifikime, kontrata, programe ose rregullime të tjera dhe me ndonjë modifikim në të, miratuar nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje;

b) Do të sigurojë menaxhim të kualifikuar dhe me përvojë, si dhe trajnim të stafit si të jetë më e përshtatshme për mbështetjen dhe operimin e aktiviteteve të financuara nga Marrëveshja dhe, siç është e zbatueshme për aktivitetet e vazhdueshme; do të nxisë operimin dhe mbështetjen e atyre aktiviteteve në mënyrë që të sigurojë arritjen e vazhdueshme dhe të sukseshme të objektivit dhe rezultateve të marrëveshjes.

Seksioni B.3 Shfrytëzimi i mallrave dhe shërbimeve

a) Çdo mall dhe shërbim i financuar nga kjo Marrëveshje, për sa kohë që USAID-i nuk bie dakord ndryshe me shkrim, do t'i kushtohet Marrëveshjes deri në përfundimin ose mbarimin e Marrëveshjes, dhe më pas (si dhe gjatë ndonjë periudhe pezullimi të Marrëveshjes) do të përdoret për të nxitur objektivin e Marrëveshjes dhe siç mund të urdhërojë USAID-i në dokumentet e zbatimit.

b) Mallrat ose shërbimet e financuara nga kjo Marrëveshje, përveç rasteve kur USAID mund të bjerë dakord ndryshe me shkrim, nuk do të përdoren për të nxitur ose asistuar një projekt ose aktivitet ndihme të huaj të shoqëruar ose financuar nga një vend që nuk është i përfshirë në Kodin Gjeografik të USAID-it 935, kur është në fuqi gjatë kohës së këtij përdorimi.

Seksioni B.4. Tatimi

a) Çlirimi nga detyrimi i përgjithshëm. Marrëveshja dhe asistenca nën të janë të çliuara nga çdo taksë e vënë sipas ligjeve në fuqi në territorin e Marrësit të Grantit.

b) Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë dispozitë, çlirimi nga detyrimi i përgjithshëm në nënseksionin (a) zbatohet, por nuk është i kufizuar (1) ndaj çdo aktiviteti, kontrate, granti ose marrëveshjeje tjetër zbatuese të financuar nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje; (2) çdo transaksioni ose furnizimi, pajisjeje, materiale, prone ose mallrave të tjera (më poshtë të quajtura së bashku “mallra”) sipas pikës (1) më sipër; (3) çdo kontraktuesi Marrësi Granti ose organizate tjetër që kryhen aktivitete të financuara nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje; (4) çdo punonjësi të këtyre organizatave; dhe (5) çdo kontraktuesi ose Marrësi Granti individual që kryen aktivitete të financuara nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje.

c) Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë dispozitë, çlirimi nga detyrimi i përgjithshëm në nënseksionin (a) zbatohet, por nuk është i kufizuar për taksat e mëposhtme:

1. Çlirimi nga detyrimi 1. Taksat doganore, tarif, taksat e importit ose taksat e tjera në importimin, përdorimin dhe rieksporimin e mallrave ose sendeve personale (duke përfshirë automobilat që janë pronë private) për përdorim personal të individëve jo vendas ose të anëtarëve të familjeve të tyre. Përfshirimi 1 përfshin, por nuk është i kufizuar për të gjitha tarif, bazuar në vlerën e atyre mallrave të importuara, por nuk përfshin tarifën e shërbimit të lidhura në mënyrë të drejtpërdrejtë me shërbimet e kryera për transferimin e mallrave ose ngarkesës së mallrave.

2. Çlirimi nga detyrimi 2. Taksat mbi të ardhurat, përfitimet ose pasurinë e të gjitha (i) organizatave jokombëtare të çdo lloji, (ii) punonjësit jo vendas të organizatave kombëtare dhe jokombëtare ose (iii) kontraktuesit dhe Marrësit e Grantit jokombëtarë individualë. Çlirimi nga detyrimi 2 përfshin të ardhurat dhe taksat e sigurimeve shoqërore të të gjitha llojeve dhe të gjitha taksat mbi pasurinë, personale ose të patundshme, të zotëruara nga ato organizata ose persona jo vendas. Termi “shtetas ose kombëtar” i referohet organizatave të krijuara sipas ligjeve të Marrësit të Grantit dhe shtetasve të vendit marrës të grantit, të ndryshëm nga shtetasit e huaj me banim të përhershëm në Shtetet e Bashkuara.

3. Çlirimi nga detyrimi 3. Taksat e vëna mbi transaksionin e fundit për blerjen e mallrave ose shërbimeve të financuara nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje, duke përfshirë taksat e shitjeve, tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH) ose taksat mbi blerjet ose shumave të qirasë së pasurisë së patundshme ose personale. Termi “transaksion i fundit” i referohet transaksionit të fundit me anë të të cilit mallrat ose shërbimet janë blerë për përdorim në aktivitetet e financuara nga USAID-i sipas kësaj Marrëveshjeje.

d) Nëse një taksë është vënë dhe paguar në kundërshtim me dispozitat e një çlirimi nga një detyrim, USAID, brenda fushës së veprimit të tij, mund (1) të kërkojë që Marrësi i Grantit t'i kompensojë USAID-it ose të tjerëve, kur USAID-i mund të urdhërojë sasinë e kësaj takse me fonde të ndryshme nga ato të siguruar sipas Marrëveshjes, ose (2) të kompensojë sasinë e kësaj takse nga sasinë që do të disbursohen sipas kësaj Marrëveshjeje ose marrëveshjesh të tjera ndërmjet Palëve.

e) Në rast të ndonjë mosmarrëveshjeje në lidhje me aplikimin e një çlirimi nga detyrimi, Palët bien dakord të takohen menjëherë dhe t'i zgjidhin këto çështje, udhëhequr nga parimi që asistencë e dhënë nga USAID-i është e çliruar nga tatimi i drejtpërdrejtë, në mënyrë që e gjithë asistencë e dhënë nga USAID-i të kontribuojë në mënyrë të drejtpërdrejtë në zhvillimin ekonomik të vendit të Marrësit të Grantit.

Seksioni B.5 Raportet dhe informacioni, librat dhe regjistrat e marrëveshjes, kontrollat financiare dhe inspektimet.

a) Raportet dhe informacioni. Marrësi i Grantit do t'i japë USAID-it regjistrat llogarie dhe informacione e raporte të tjera të ngjashme në lidhje me Marrëveshjen, siç mund të kërkojë USAID-i në mënyrë të arsyeshme.

b) Librat dhe regjistrat e marrëveshjes së Marrësit të Grantit. Marrësi i Grantit do të mbajë libra llogarie, regjistrat, dokumente dhe prova të tjera në lidhje me Marrëveshjen, të mjaftueshme për të treguar, pa kufizim, të gjitha kostot e shkaktuara nga Marrësi i Grantit sipas Marrëveshjes, marrjen dhe përdorimin e mallrave dhe shërbimeve të përfutuara sipas Marrëveshjes nga Marrësi i Grantit, kërkesat e ndarjes së kostos të rena dakord, natyrën dhe shkallën e kërkesave të furnizuesve të mundshëm të mallrave dhe shërbimeve të përfutuara nga Marrësi i Grantit, bazën financiare të kontratave dhe urdhrave të Marrësit të Grantit dhe ecurinë e përgjithshme të Marrëveshjes drejt përfundimit (“Librat dhe regjistrat e Marrëveshjes”). Marrësi i Grantit do të mbajë libra dhe regjistrat të Marrëveshjes, në përputhje me parimet e kontabilitetit të pranuar gjerësisht që dominojnë në Shtetet e Bashkuara ose me opsionin e Marrësit të Grantit, me miratimin nga USAID-i, do të mbështesë parime të tjera kontabiliteti, si ato (1) të parashikuara nga Komiteti Ndërkombëtar i Standardeve të Kontabilitetit (një degë e Federatës Ndërkombëtare të Llogaritave) ose (2) që dominon në vendin e Marrësit të Grantit. Librat dhe regjistrat e marrëveshjes do të mbahen për të paktën tre vjet pas datës së disbursimit të fundit nga USAID-i ose për periudhë më të gjatë, nëse ka, të kërkuar për të zgjidhur ndonjë mosmarrëveshje, pretendim ose zbulime të kontrollit financiar.

c) Kontrolli financiar i marrësit të auditit. Nëse 300 000 dollarë ose më shumë nga fondet e USAID-it, shpenzohen në mënyrë të drejtpërdrejtë nga Marrësi i Grantit në vitin e tij fiskal sipas Marrëveshjes, Marrësi i Grantit do të nxjerrë kontrollat financiare nga shpenzimet në përputhje me kushtet e mëposhtme, përveç rasteve kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim.

l) Me miratimin e USAID-it, Marrësi i Grantit do të përdorë institucionin e tij më të lartë të kontrollit financiar ose do të përzgjedhë një kontroll financiar të pavarur, në përputhje me “Udhëzimet për kontrollat financiare të kontraktuara nga marrësit e huaj” lëshuar nga Inspektori i Përgjithshëm i USAID-it (“Udhëzimet”) dhe kontrollat financiare do të kryhen në përputhje me “Udhëzimet” dhe

2) Kontrolli financiar do të përcaktojë nëse marrja dhe shpenzimi i fondeve të siguruar sipas Marrëveshjes janë paraqitur në përputhje me parimet e pranuar gjerësisht të kontabilitetit të rëna dakord në seksionin (b) më lart dhe nëse Marrësi i Grantit u është përmbajtur kushteve të Marrëveshjes. Çdo kontroll financiar do të përfundojë jo më vonë se nëntë muaj pas mbylljes së vitit të Marrësit të Grantit, sipas kontrollit financiar.

d) Kontrollat financiare nën marrëse. Marrësi i Grantit, përveç rasteve kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim, do t'i dorëzojë USAID-it, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për USAID-in, një plan në lidhje me kontrollin financiar të shpenzimeve të nën marrësve "të mbuluar", siç përcaktohet më poshtë, që marrin fondet sipas kësaj marrëveshjeje në bazë të një kontrate ose marrëveshjeje të drejtpërdrejtë me Marrësin e Grantit.

1. Një nën marrës "i mbuluar" është ai që shpenzon 300 000 ose më shumë dollarë në vitin e tij fiskal të "financave të USAID-it (d.m.th, si marrës të kontratave, granteve ose marrëveshjeve të bashkëpunimit të rimbursueshme të kostos së USAID-it dhe si nën marrës sipas objektivit strategjik të USAID-it e marrëveshjeve të tjera të Grantit me qeveritë e huaja).

2. Planin do të përshkruajë metodologjinë që do të përdoret nga Marrësi i Grantit për të përmbushur përgjegjësitë e tij të kontrollit financiar për nën marrësit e mbuluar. Marrësi i Grantit mund t'i përmbushë këto përgjegjësi kontrolli financiar duke u mbështetur në kontrollat e pavarura financiare të nën marrësve; duke zgjeruar fushën e aktivitetit të kontrollit të pavarur financiar të Marrësit të Grantit, për të përfshirë testimin e llogarive të nën marrësve ose një kombinim të këtyre procedurave.

3. Planin do të identifikojë fondet në dispozicion ndaj nën marrësve të mbuluar që do të mbulohen nga kontrollat financiare të kryera në përputhje me kushtet e kontrolleve të tjera financiare, të cilat do të përmbushnin përgjegjësitë e kontrollit financiar të Marrësit të Grantit. (Një organizatë joqeveritare e organizuar në Shtetet e Bashkuara i kërkohet të organizohet për kontrollat e saj financiare. Një kontraktuesi fitimprurës i organizuar në Shtetet e Bashkuara, që ka kontratë të drejtpërdrejtë me USAID-in, i bëhet kontroll financiar nga agjencia e mirinformuar e Qeverisë së Shteteve të Bashkuara. Një organizatë private vullnetare e organizuar jashtë Shteteve të Bashkuara me një grant të drejtpërdrejtë nga USAID-i, i kërkohet të organizohet për kontrollat e saj financiare. Një kontraktues i vendit pritës duhet të auditohet nga agjencia e kontrollit financiar të Marrësit të Grantit.)

4. Marrësi i Grantit do të sigurojë që nën marrësit e mbuluar sipas kontratave ose marrëveshjeve të drejtpërdrejta me Marrësin e Grantit të marrin masa përmirësuese të përshtatshme dhe në kohë; të marrë në konsideratë nëse kontrollat financiare të nën marrësve kanë nevojë për rregullime të të dhënave të tyre; dhe nëse secili nën marrës duhet të lejojë kontrollorë të pavarur financiarë që të kenë akses në të dhënat dhe deklaratat financiare, sipas nevojës.

e) Raportet e kontrolleve financiare. Marrësi i Grantit do t'i japë ose do të nxisë dhënien ndaj USAID-it të një raporti kontrolli financiar në lidhje me çdo kontroll financiar të organizuar nga Marrësi i Grantit, në përputhje me këtë seksion brenda 30 ditëve pas përfundimit të kontrollit financiar dhe jo më vonë se nëntë muaj pas përfundimit të periudhës së kontrollit financiar.

f) Nën marrësit e tjerë të mbuluar. Për nën marrësit "e mbuluar" të cilët marrin fonde sipas Marrëveshjes në bazë të kontratave ose marrëveshjeve të drejtpërdrejta me USAID-in, USAID-i do të përfshijë kërkesa të përshtatshme kontrolli financiar në ato kontrata ose marrëveshje dhe në emër të Marrësit të Grantit do të kryejë aktivitete përforcuese në lidhje me raportet e kontrollit financiar, të dhëna sipas këtyre kërkesave.

g) Kostoja e kontrolleve financiare. Objekt i miratimit me shkrim nga USAID-i, kostot e kontrolleve financiare të kryera në përputhje me kushtet e këtij seksioni, mund t'i faturohen Marrëveshjes.

h) Kontrolli financiar nga USAID-i. USAID-i ka të drejtën të kryejë kontrolle financiare që kërkohen sipas kësaj Marrëveshjeje në emër të Marrësit të Grantit, duke përdorur fondet sipas Marrëveshjes ose burime të tjera në dispozicion të USAID-it për këtë qëllim, të kryejë rishikim financiar ose ndryshe të sigurojë përgjegjshmërinë e organizatave që shpenzojnë fondet e USAID-it, pavarësisht nga kërkesa e kontrollit financiar.

i) Mundësia për kontroll financiar ose inspektim. Marrësi i Grantit do t'u sigurojë përfaqësuesve të autorizuar të USAID-it mundësinë, në të gjitha periudhat e arsyeshme, të kryejnë kontrolle financiare ose të inspektojnë aktivitete të financuara sipas Marrëveshjes, përdorimin e mallrave dhe shërbimeve të financuara nga USAID-i dhe libra, regjistra e dokumente të tjera në lidhje me Marrëveshjen.

j) Librat dhe regjistrat e nën marrësve. Marrësi i Grantit do të përfshijë paragrafët a), b), d), e), g), h) dhe i) të kësaj dispozite në të gjitha nën marrëveshjet me organizatat që nuk janë nga Shtetet e Bashkuara, të cilat plotësojnë kufirin e 300 000 dollarë të paragrafit (c) të kësaj dispozite. Nën marrëveshjet

me organizatat amerikane do të deklarojnë se organizata amerikane është objekt i kërkesave të kontrollit financiar në përmbajtje të Qarkores OMBA-133.

Seksioni B.6 Plotësimi i informacionit. Marrësi i Grantit konfirmon:

a) që faktet dhe rrethanat për të cilat është informuar USAID-i ose kanë bërë që USAID-i të informohet gjatë arritjes së marrëveshjes me USAID-in, në lidhje me Marrëveshjen, janë të sakta dhe të plota dhe përfshijnë të gjitha faktet dhe rrethanat që mund të cenojnë materialisht marrëveshjen dhe përmbushjen e përgjegjësisë sipas kësaj Marrëveshjeje; dhe

b) që do të informojë USAID-in në mënyrë koherente në lidhje me faktet dhe rrethanat e mëtejshme që mund të cenojnë materialisht ose që ka arsye të besohet se mund të cenojnë marrëveshjen ose përmbushjen e përgjegjësisë sipas kësaj Marrëveshjeje.

Seksioni B.7. PAGESA TË TJERA. Marrësi i Grantit konfirmon që asnjë pagesë nuk është marrë ose nuk do të merret nga ndonjë zyrtar i Marrësit të Grantit në lidhje me prokurimin e mallrave ose shërbimeve të financuara sipas Marrëveshjes, përveç tarifave, taksave ose pagesave të ngjashme të vendosura ligjërisht në vendin e Marrësit të Grantit.

Seksioni B.8. Informacioni dhe markimi. Marrësi i Grantit do t'i japë publicitetin e duhur Marrëveshjes si një program për të cilin Shtetet e Bashkuara kanë kontribuar, do të identifikojnë vendet e aktivitetit të Marrëveshjes dhe do të markojnë mallrat e financuara nga USAID-i, siç janë përshkruar në dokumentet e zbatimit.

Neni C: Dispozitat e prokurimit

Seksioni C.1 Burimi dhe origjina

a) Disbursimet sipas kësaj Marrëveshjeje do të përdoren ekskluzivisht për të financuar kostot e mallrave dhe shërbimeve që kërkon të ketë Marrëveshja, në lidhje me mallrat, burimin dhe origjinën e tyre dhe në lidhje me furnizuesit e mallrave dhe shërbimeve, kombësinë e tyre, në vendet e përfshira në Kodin Gjeografik 935 siç janë në fuqi në kohën që janë bërë porositë ose kontratat për ato mallra ose shërbime, përveç rasteve kur USAID mund të bjerë dakord ndryshe me shkrim dhe si më poshtë:

1) Kostot e transporteve oqeanike do të financohen sipas Marrëveshjes vetëm për anije nën regjistrin e flamurëve të vendeve të përfshira në Kodin Gjeografik 935. Gjithashtu, shih seksionin C.6 në lidhje me përdorimin e anijeve me flamur amerikan.

2) Vendi i Marrësit të Grantit është një burim i mundshëm për sigurimin e marinës.

b) Burimi dhe origjina e ngarkesës oqeanike dhe ajrore do të konsiderohet të jetë vendi i regjistrimit në kohën e ngarkesës të anijes oqeanike ose avionit.

c) Dispozitat në lidhje me mallrat dhe shërbimet e kufizuara dhe të papranueshme mund të sigurohen në një dokument zbatimi.

d) Transporti ajror i pasurisë ose personave të financuar sipas kësaj Marrëveshjeje do të jetë në mjetet e transportit që mbajnë vërtetimin e Shteteve të Bashkuara, në masën që shërbimi nga ato mjete transporti të jetë në dispozicion sipas Aktit Amerikan të Fluturimit. Kjo kërkesë mund të përshkruhet më tej nga USAID-i në dokumentet e zbatimit.

Seksioni C.2. Data e pranimit. Asnjë mall ose shërbim që nuk është prokuruar sipas urdhrave ose kontratave të vendosura ose të lidhura në formë të prerë para datës së kësaj Marrëveshjeje, përveçse kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim, nuk mund të financohet sipas Marrëveshjes.

Seksioni C.3. Planet, specifikimet dhe kontratat. Me qëllim që të ketë marrëveshje të ndërsjella për çështjet e mposhtme dhe përveç rasteve kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim:

a) Marrësi i Grantit do t'i japë USAID-it të përgatitur:

1) Çdo plan, specifikim, prokurim ose programe ndërtimi, kontratë ose dokumentacion tjetër ndërmjet Marrësit të Grantit dhe palëve të treta, në lidhje me mallrat ose shërbimet që do financohen sipas Marrëveshjes, duke përfshirë dokumentacionin në lidhje me parakualifikimin dhe përzgjedhjen e kontraktuesve dhe kërkesën e ofertave dhe propozimeve. Modifikime materiale në këtë dokumentacion kanë të ngjarë t'i jepen USAID-it të përgatitura;

2) Ky dokumentacion do t'i jepet USAID-it i përgatitur edhe në lidhje me mallra ose shërbime, të cilat megjithëse jo të financuara sipas Marrëveshjes, konsiderohen nga USAID-i të një rëndësie të veçantë për Marrëveshjen. Aspektet e Marrëveshjes, duke përfshirë çështje sipas këtij nënseksioni (a) (2) do të identifikohen në dokumentet e zbatimit.

b) Dokumentet në lidhje me parakualifikimin e kontraktuesve dhe kërkesën e ofertave ose propozimeve për mallra dhe shërbime të financuara sipas Marrëveshjes, do të miratohen nga USAID-i me shkrim para lëshimit të tyre dhe kushtet e tyre do të përfshijnë standardet dhe treguesit e Shteteve të Bashkuara.

c) Kontratat dhe kontraktuesit e financuar sipas marrëveshjes për shërbime inxhinierike dhe shërbime të tjera profesionale, për shërbime ndërtimi dhe për shërbime të tjera të ngjashme, pajisje ose materiale siç mund të specifikohen në dokumentet e zbatimit, do të miratohen nga USAID-i me shkrim para ekzekutimit të kontratës. Modifikimet materiale në ato kontrata do të miratohen me shkrim nga USAID-i para ekzekutimit.

d) Firmat konsulente nga Marrësi i Grantit për Marrëveshjen, por jo të financuara sipas Marrëveshjes, fusha e veprimit të shërbimeve të tyre dhe ajo e personelit të tyre të caktuar për aktivitetet e financuara sipas Marrëveshjes, siç mund ta specifikojë USAID-i; dhe kontraktuesit e ndërtimit të përdorur nga Marrësi i Grantit për Marrëveshjen, por jo të financuar nga Marrëveshja, do të jenë të pranueshme nga USAID-i.

Seksioni C.4.Çmimi i arsyeshëm. Vetëm çmimet e arsyeshme do të paguhën për çdo mall ose shërbim të financuar, tërësisht ose pjesërisht nga Marrëveshja. Këta artikuj do të prokurohen në mënyrë të ndershme dhe në një shkallë maksimalisht praktike dhe mbi baza konkurrueshmërie.

Seksioni C.5. Njoftimi i furnizuesve të mundshëm. Për të lejuar të gjitha firmat e Shteteve të Bashkuara të kenë mundësinë të marrin pjesë në furnizimin e mallrave dhe shërbimeve që do të financohen sipas Marrëveshjes, Marrësi i Grantit do t'i japë USAID-it këtë informacion në lidhje me këtë dhe në kohën kur USAID-i mund ta kërkojë në dokumentet e zbatimit.

Seksioni C.6. Ngarkesa/transporti

a) Përveç kërkesave në seksioni C.1(a), kostot e transportit oqeanik ose ajror dhe shërbime të ngjashme dërgimi mund të mos financohen nga granti, nëse kostot janë për transportin me një anije oqeanike ose avion çarter, që nuk kanë marrë miratimin paraprak të USAID-it.

b) Nëse USAID-i nuk vendos që anijet oqeanike tregtare private me flamurin e Shteteve të Bashkuara nuk janë në dispozicion me çmime të drejta dhe të arsyeshme për ato anije, ose bie dakord ndryshe me shkrim:

1) të paktën pesëdhjetë për qind (50%) e tonazhit bruto të të gjitha mallrave (të llogaritura në mënyrë të ndarë për mjetet e transportit në masë për mallrat e ngurta, anije ngarkese për mallra të ngurta dhe anijet çisternë) të financuara nga USAID-i që mund të transportohen me anije oqeanike, do të transportohet me anije tregtare private me flamurin e Shteteve të Bashkuara;

2) të paktën pesëdhjetë për qind (50%) e të ardhurave bruto të ngarkesës së mallrave të gjeneruara nga të gjitha ngarkesat e financuara nga USAID-i dhe të transportuara në territorin e Marrësit të Grantit në anije ngarkese për mallra të ngurta do të paguhën për ose në interes të anijeve tregtare private që mbajnë flamurin e Shteteve të Bashkuara. Përputhshmëria me kërkesat e (1) dhe (20) të këtij nënseksioni duhet të arrihet në lidhje me çdo ngarkesë të transportuar nga portet e Shteteve të Bashkuara dhe çdo ngarkesë të transportuar nga portet joamerikane, llogaritur në mënyrë të ndarë.

Seksioni C.7 Sigurimet

a) Sigurimet e marinës për mallrat e financuara nga USAID-i që duhet të transportohen për në territorin e Marrësit të Grantit mund të financohen nga kjo Marrëveshje me kusht që (1) këto sigurime të jenë vendosur në tarifën më të favorshme dhe konkurruese të mundshme; 2) këto sigurime të jenë vendosur në një vend që është autorizuar sipas seksioni C.1(a); dhe (3) tarifat më poshtë janë të pagueshme në dollarë amerikanë ose në ndonjë valutë lirisht të konvertueshme, nëse USAID-i nuk bie dakord ndryshe me shkrim.

Nëse Marrësi i Grantit (ose Qeveria e Marrësit të Grantit), me statut, dekret, rregull, rregullore ose praktikë bën dallime në lidhje me prokurimin e financuar nga USAID-i kundër çdo kompanie sigurimesh detare të autorizuar të bëjë biznes në çdo shtet të Shteteve të Bashkuara, atëherë të gjitha mallrat e ngarkuara për në territorin e Marrësit të Grantit të financuar nga USAID-i më poshtë, do të sigurohet kundër rreziqeve detare dhe çdo sigurim do të vendoset në Shtetet e Bashkuara me një kompani ose kompani të autorizuar për të bërë biznes sigurimi detar në Shtetet e Bashkuara.

b) Përveç rasteve kur USAID mund të bjerë dakord ndryshe me shkrim, Marrësi i Grantit do të sigurojë ose do të nxisë sigurimin që mallrat e financuara nga Marrëveshja të importuara për Marrëveshjen kundër rreziqeve të mundshme për transitin e tyre në pikën e përdorimit të tyre sipas marrëveshjes; atëherë këto sigurime do të lëshohen në bazë të kushteve në përputhje me praktikën e shëndoshë tregtare dhe do të sigurojnë vlerën e plotë të mallrave. Çdo zhdëmtim i marrë nga Marrësi i Grantit sipas këtij sigurimi do të përdoret për të zëvendësuar ose riparuar çdo dëm material ose humbje të mallrave të siguruara ose do të përdoret për të rimbursuar Marrësin e Grantit për zëvendësimin ose riparimin e këtyre mallrave. Çdo zëvendësim i tillë do të jetë burimi dhe origjina e vendeve të listuara në Kodin Gjeografik të USAID-it 935 siç është në fuqi në kohën e zëvendësimit dhe, përveç rasteve kur Palët mund të bien dakord ndryshe me shkrim, do të jetë objekt i dispozitave të Marrëveshjes.

Seksioni C.8. Pronësia e tepërt që i përket qeverisë së Shteteve të Bashkuara. Marrësi i Grantit bie dakord që kudo që të jetë e zbatueshme, pronësia personale e tepërt që i përket qeverisë së Shteteve të Bashkuara, në vend të artikujve të rinj të financuar nga Granti, duhet të përdoret. Sipas Marrëveshjes, fondet mund të përdoren për të financuar kostot e përfitimit të kësaj pasurie.

Neni D. Të ndryshme

Seksioni D.1 Disbursimet. Asnjë disbursim ndaj Marrësit të Grantit nuk do të shqyrtohet sipas kësaj Marrëveshjeje. Nëse kërkohen disbursime për Marrësin e Grantit, disbursimet do të bëhen nëpërmjet atyre mënyrave që Palët bien dakord me shkrim ose siç parashtrohet në shtojcën 1.

Seksioni D.2. Kursi i këmbimit. Nëse fondet e siguruar sipas Marrëveshjes paraqiten në territorin e Marrësit të Grantit nga USAID-i ose çdo agjenci publike ose private për qëllime të kryerjes së detyrime të USAID-it më poshtë, Marrësi i Grantit do të bëjë këto rregullime sipas nevojës, në mënyrë që këto fonde të mund të konvertohen në monedhën lokale në kursin e këmbimit më të lartë të mundshëm, i cili në kohën që është bërë këmbimi, është i ligjshëm në vendin e Marrësit të Grantit për çdo person dhe për çdo qëllim.

Neni E. Mbarimi; zgjidhjet ligjore

Seksioni E.1 Pezullimi dhe përfundimi

a) Çdo Palë mund ta përfundojë këtë Marrëveshje në tërësinë e saj duke i dhënë Palës tjetër një njoftim me shkrim mbi bazën e 30 ditëve. USAID-i gjithashtu mund ta përfundojë këtë Marrëveshje pjesërisht duke i dhënë Marrësit të Grantit një njoftim me shkrim mbi bazën e 30 ditëve dhe ta pezullojë këtë Marrëveshje tërësisht ose pjesërisht, duke i dhënë Marrësit të Grantit një njoftim me shkrim. Për më tepër, USAID-i mund ta përfundojë këtë Marrëveshje tërësisht ose pjesërisht duke i dhënë Marrësit të Grantit një njoftim me shkrim, nëse (i) Marrësi i Grantit nuk arrin t'i përmbahet ndonjë dispozite të Marrëveshjes, (ii), ndodh diçka që USAID-i vendos se e bën të pamundur arritjen e objektivit ose rezultateve të Marrëveshjes ose programit të asistencës apo që Marrësi i Grantit do të jetë në gjendje të kryejë detyrimet e tij sipas kësaj Marrëveshjeje, ose (iii) çdo disbursim ose përdorim i fondeve në mënyrën e shqyrtuar këtu do të ishte në shkelje të legjislacionit në lidhje me USAID-in ose grantin, qoftë për periudhën aktuale ose më pas në fuqi.

b) Përveç pagesës të cilën Palët janë të angazhuara ta bëjnë sipas angazhimeve të parevokueshme të bëra me palët e treta para këtij pezullimi ose përfundimi, pezullimi ose përfundimi i gjithë kësaj Marrëveshjeje ose pjesërisht i saj do të pezullojë (për periudhën e pezullimit) ose përfundojë, si të jetë e zbatueshme, çdo detyrim të Palëve për të siguruar burime financiare ose burime të tjera për Marrëveshjen ose për pjesën e pezulluar apo të përfunduar të Marrëveshjes, si të jetë e zbatueshme. Çdo pjesë e kësaj Marrëveshjeje, e cila nuk është pezulluar ose përfunduar, do të mbesë në fuqi të plotë.

c) Për më tepër, pas këtij pezullimi ose përfundimi të plotë ose të pjesshëm, USAID, me shpenzimet e USAID-it, mund të urdhërojë që e drejta për mallrat e financuara sipas Marrëveshjes ose sipas pjesës së zbatueshme të Marrëveshjes, të transferohet tek USAID-i nëse mallrat janë në gjendje të dërgohen.

Seksioni E.2 Kompensimet

a) Në rast të ndonjë disbursimi i cili nuk është mbështetur me dokumentacion të vlefshëm në përputhje me këtë Marrëveshje ose që nuk është bërë ose përdorur në përputhje me këtë Marrëveshje, ose ka qenë për mallra apo shërbime që nuk janë përdorur në përputhje me këtë Marrëveshje, USAID-i, megjithë disponueshmërinë ose ushtrimin e çdo zgjidhjeje tjetër ligjore sipas kësaj Marrëveshjeje, mund të kërkojë që Marrësi i Grantit të kompensojë sasinë e këtij disbursimi në dollarë amerikanë ndaj USAID-it brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve pas marrjes së një kërkesë në lidhje me të.

b) Nëse pamundësia e Marrësit të Grantit të përmbushë ndonjë nga detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje çon në rezultatin që mallrat ose shërbimet e financuara ose mbështetura sipas Marrëveshjes nuk përdoren efektivisht në përputhje me këtë Marrëveshje, USAID-i mund të kërkojë që Marrësi i Grantit të kompensojë të gjithën ose një pjesë të sasisë së disbursimeve sipas kësaj Marrëveshjeje për ose në lidhje me këto mallra apo shërbime në dollarë amerikanë ndaj USAID-it brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve pas marrjes së një kërkesë në lidhje me të.

c) E drejta sipas nënseksioneve (a) ose (b) për të kërkuar vazhdimin e një kompensimi disbursimi, pavarësisht ndonjë dispozite tjetër të kësaj Marrëveshjeje, për një periudhë tre vjeçare pas datës së disbursimit të fundit sipas kësaj Marrëveshjeje.

d) (1) Çdo kompensim sipas nënseksioneve (a) ose (b), ose (2) çdo kompensim ndaj USAID-it nga një kontraktues, furnizues, bankë ose palë tjetër e tretë në lidhje me mallrat ose shërbimet e financuara nga Marrëveshja, që ka lidhje me një çmim të paarsyeshëm ose faturim të gabuar të mallrave ose shërbimeve ose për mallrat që nuk kanë qenë në përputhje me specifikimet apo me shërbimet që ishin të

pamjaftueshme, do të (A) vihen së pari në dispozicion të Marrëveshjes, në sasinë e justifikuar, dhe (b) pjesa që mbetet, nëse ka, do të zbatohet për të ulur sasinë e grantit.

e) Çdo interes ose e ardhur tjetër mbi fondet e disbursuara nga USAID-i ndaj Marrësit të Grantit sipas kësaj Marrëveshjeje, para përdorimit të autorizuar të këtyre fondeve për Marrëveshjen, do t'i kthehet USAID në dollarë amerikanë nga Marrësi i Grantit, për sa kohë që USAID nuk bie dakord ndryshe me shkrim.

Seksioni E.3. Mosheqja dorë nga zgjidhjet ligjore.

Asnjë vonesë në ushtrimin e ndonjë të drejte ose zgjidhje ligjore që rrjedh për një Palë në lidhje me financimin e saj sipas kësaj Marrëveshjeje nuk do të interpretohet si një heqje dorë ndaj kësaj të drejte ose zgjidhjeje ligjore.

Seksioni E.4. Delegimi

Marrësi i Grantit bie dakord sipas kërkesës, të ekzekutojë një delegim ndaj USAID-it të veprimit që mund të lindë ndaj Marrësit të Grantit në lidhje me ose që rrjedh nga detyrimi kontraktual apo shkelja e performancës nga një palë ndaj një kontrate të drejtpërdrejtë në dollarë amerikanë, që USAID-i ka financuar tërësisht ose pjesërisht nga fondet e dhëna nga USAID-i, sipas kësaj Marrëveshjeje.

Neni F: Të ndryshme

Seksioni F.1. Nxitja e investimeve

a) Përveçse kur parashtrohet specifikisht në Marrëveshje ose kur USAID-i autorizon ndryshe me shkrim, asnjë fond ose mbështetje tjetër më poshtë nuk mund të përdoret për ndonjë aktivitet që përfshin nxitjen e investimeve në një vend të huaj.

b) Në rastet kur Marrësit të Grantit i kërkohet ose dëshiron të sigurojë asistencë në fushën e mësipërme ose kërkon shpjegim nga USAID-i nëse aktiviteti do të ishte në përputhje me kufizimin e parashtruar më sipër, Marrësi i Grantit duhet të njoftojë USAID-in dhe të sigurojë një përshkrim të detajuar të aktivitetit të propozuar. Marrësi i Grantit nuk duhet të procedojë më aktivitetin derisa të këshillohet nga USAID-i për ta bërë këtë.

c) Marrësi i Grantit duhet të sigurojë që punonjësit e tij dhe nënkontraktuesit dhe nënmarrësit që sigurojnë shërbime nxitje investimesh si më poshtë, të jenë në dijeni të kufizimeve të parashtruara në këtë klauzolë dhe duhet ta përfshijnë këtë klauzolë në të gjitha nënkontratat dhe nënmarrëveshjet e tjera që janë bërë më poshtë.

Seksioni F.2 Planifikimi familjar vullnetar.

Palët bien dakord që të gjitha fondet e USAID-it të siguruara sipas kësaj Marrëveshjeje do të përdoren në përputhje me politikën e zbatueshme të Shteteve të Bashkuara dhe kërkesat statutores në lidhje me projektet e planifikimit familjar vullnetar dhe që asnjë nga fondet e USAID-it të siguruara sipas kësaj Marrëveshjeje apo mallrat apo shërbimet e financuara nga këto fonde, nuk mund të përdoret për:

a) kryerjen e abortit si një metodë të planifikimit familjar ose për të motivuar apo shtrënguar ndonjë person të praktikojë aborte;

b) kryerjen e sterilizimeve të pavullnetshme si një metodë të planifikimit familjar ose të shtrëngoje apo të sigurojë çdo stimul financiar ndaj çdo personi për të bërë sterilizime, ose

c) çdo kërkim biomjekësor që ka lidhje, tërësisht ose pjesërisht, me metodat ose kryerjen e aborteve apo sterilizimeve të pavullnetshme si një metodë planifikimi familjar.

USAID-i do të përgatitë dokumente zbatimi që përshkruajnë në mënyrë më të plotë kërkesat e këtij seksioni.

Seksioni F.3. Ndalimi mbi asistencën ndaj trafikantëve të drogës.

USAID-i rezervon të drejtën ta përfundojë këtë Marrëveshje ose të marrë masa të tjera të përshtatshme nëse Marrësi i grantit ose një individ kryesor i Grantit rezulton të jetë i dënur për një veprë penale në lidhje me lëndët narkotike ose që është përfshirë në trafikun e drogës siç përcaktohet në 22 Kodin e Rregulloreve Federale (CFR) Pjesa 140.

Seksioni F.4 Të drejtat e punëtorëve

a) Përveçse kur parashtrohet specifikisht në Marrëveshje ose kur USAID-i autorizon ndryshe me shkrim, asnjë fond ose mbështetje tjetër e siguruar si më poshtë nuk mund të përdoret për ndonjë aktivitet që përfshin të drejtat e punëtorëve në një vend të huaj.

b) Në rastet kur Marrësit të Grantit i kërkohet ose dëshiron të sigurojë asistencë në fushën e mësipërme ose kërkon shpjegim nga USAID-i, nëse aktiviteti do të ishte në përputhje me kufizimin e parashtruar më sipër, Marrësi i Grantit duhet të njoftojë USAID-in dhe të sigurojë një përshkrim të detajuar të aktivitetit të propozuar. Marrësi i grantit nuk duhet të procedojë me aktivitetin derisa të këshillohet nga

USAID-i për ta bërë këtë.

c) Marrësi i Grantit duhet të sigurojë që punonjësit e tij dhe nënkontraktuesit dhe nënmarrësit që sigurojnë shërbime në lidhje me punësimin si më poshtë, të jenë në dijeni të kufizimeve të parashtruara në këtë klauzolë dhe duhet ta përfshijnë këtë klauzolë në të gjitha nënkontratat dhe nënmarrëveshjet e tjera që janë bërë më poshtë.